

ת"פ 35861/12/18 - מדינת ישראל נגד החברה האמריקאית ישראלית לגז בע"מ, עופר שרון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 35861-12-18 מדינת ישראל נ' החברה האמריקאית ישראלית לגז בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט דב פולוק
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. החברה האמריקאית ישראלית לגז בע"מ 2. עופר שרון

החלטה

בכתב האישום שבפני מואשמים הנאשמים בביצוע העבירות הבאות:

1. עבירה של אי עמידה בהוראות בטיחות, לפי סעיף 6 לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הבטחת ההספקה של גפ"מ) תשמ"ט-1989 (להלן: "צו הפיקוח"), יחד עם סעיפים 5, 15, 39, 39א ו-39ב לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957 (להלן: "חוק הפיקוח"), בצירוף סעיף 1 חלק 158 ישראלי לתקן 3.2.
2. עבירת הספקת גפ"מ למתקן גז לא בטיחותי, לפי סעיף 7 לצו הפיקוח; יחד עם סעיפים 5, 15, 39, 39א ו-39ב לחוק הפיקוח.

הנאשמת 1 היא ספקית גז על פי חוק הגז (בטיחות ורישוי), תשמ"ט-1989 (להלן "חוק הגז"). על כן היא מחויבת לעמוד בכל כללי הבטיחות הקבועים בחוק בעת הספקת הגז ללקוחותיה.

הנאשם 2 עובד אצל הנאשמת 1 כמנהל סניף ירושלים שלה.

על פי כתב האישום, ביום 26.7.2018 הגיעו פקחי המאשימה לרח' יחיאל מיכל פינס 9 בירושלים, במסגרת פעילות אכיפה שביצעו. הם מצאו במקום מתקן גז פעיל המורכב משני מכלי גפ"מ במשקל 48 ק"ג שהוצב בסמוך למזגן כאשר הוסת שלו אינו מקובע.

הליקויים גם צוינו במסגרת דו"ח הבדיקה התקופתית שנערך על ידי טכנאי הנאשמים, יעקב פרץ, ביום 22.10.2014. גם לאחר שדבר הליקוי נודע לנאשמים הם לא דאגו להסדרתו באופן ובזמן המוקצב לצרכנית הגז לתיקון ליקויים.

הליקויים האמורים לא טופלו עד לבדיקה שערכה המאשימה במקום ביום 26.7.2018 ורק לאחר התראה של המאשימה דאגו הנאשמים לתיקון הליקויים ביום 25.8.2018.

עמוד 1

המאשימה סוברת שבמעשים אלו הנאשמים לא עמדו בדרישות הבטיחות והתקנים הקבועים בחוק לעניין מתקן הגז וסיפקו גז למתקן גז למרות שהייתה בכך סכנה לאדם או לרכוש.

הנאשמים טוענים שכתב האישום מייחס להם עבירות שחוק העונשין לא חל עליהן, ולכן הם אינן פליליות.

שכן, לטענתם, חוק הפיקוח מכיל את חוק העונשין על עבירות ספציפיות בלבד וסעיפים 6 ו-7 לצו הפיקוח, בהם מואשמים הנאשמים, אינם כלולים בין עבירות אלו.

כמו כן, מוסיפים הנאשמים שכתב האישום אינו מציין מתי בוצעה האספקה של הגז. אין בכתב האישום טענה לאספקה בפועל של הגז, מצוינת רק ביקורת שנעשתה על ידי פקחי משרד האנרגיה.

עוד מציינים הנאשמים כי מחומר החקירה שהועבר אליהם עולה שבביקורת שנערכה אצל הצרכן אצלו ואותר הגז הלקוי הוא מסר שהוא לקוח של חברת מושליון ולא של הנאשמת 1. המאשימה לא זימנה נציג של חברת מושליון לחקירה ואף הלוקח שאצלו נמצא הגז הפגום לא זומן לחקירה.

אי הזמנתם של אלו לחקירה מהווה, לדידם של הנאשמים, אכיפה בררנית.

המאשימה דוחה את טענות הנאשמים.

באשר לטענה הראשונה, לפיה סעיפים 6 ו-7 לצו הפיקוח אינם סעיפים פליליים, מקובלת עלי תשובתה של המאשימה לפיה גם על סעיפים אלו חל הדין הפלילי מכוח סעיף 39 (ב) לחוק הפיקוח.

סעיפים 6 ו-7 לצו הפיקוח, בהם מואשמים הנאשמים בכתב האישום קובעים כי:

6. ספק גז העוסק בגפ"מ חייב למלא אחר תקנים, צווים, מיפרטים, היתרים, חבויות, רשיונות ותקנות על פי כל דין.

7. לא יספק ספק גז גפ"מ למיתקן גז, אלא לאחר שוודא שאין בשימוש במיתקן משום סכנה לאדם או לרכוש, וכי התקיימו תנאי הבטיחות לפי כל חיקוק.

חוק הפיקוח מסדיר את העבירות שנקבעו על פי צו הפיקוח בקובעו כי לפי האמור בסעיפים 5 ו-15 לחוק הפיקוח מסמיך את השר להתקין את התקנות הכלולות בצו הפיקוח.

ואילו סעיף 39(א) ו-(ב) לחוק הפיקוח קובע את פליליות סעיפי צו הפיקוח לפיו:

(א) מי שעשה אחת מאלה:

(1) עבר על הוראה מהוראות סעיפים 16יג, 16יד, 20, 22, 22א, 26, 28 ו-29א; תשמ"ב-1982

(2) לא קיים צו לפי סעיף 8, או צו לסגירת מפעל שניתן לפי הוראות חוק זה;

דינו - מאסר חמש שנים או קנס 200,000 לירות; ואם נעברה העבירה בתקופה שלפני צו של שר העבודה חל במדינה כולה פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז-1967, או בנסיבות מחמירות אחרות, דינו - מאסר שבע שנים או קנס 300,000 לירות.

(א1) על אף האמור בחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, יהיה גם בית משפט השלום מוסמך לדון בעבירות לפי סעיף קטן (א), ובלבד שלא יטיל עונש מאסר העולה על שלוש שנים.

(ב) מי שעשה אחת מאלה:

(1) לא קיים צו הפסקה שניתן לפי סעיף 16י;

(א1) פעל בענין הטעון רשיון או היתר לפי חוק זה, ללא רשיון או היתר בני-תוקף;

(2) הפר תנאי של רשיון או היתר שניתן לפי חוק זה;

(3) הרשה לאחר להשתמש ברשיון או בהיתר שניתן לו לפי חוק זה ושאינו ניתן להעברה;

(4) מסר פרטים לא נכונים בבקשה שהגיש לפי סעיף 16טו;

(5) עבר על הוראת סעיף 23,

דינו - מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 לירות, ובעבירה נמשכת לפי פסקה (1) - קנס נוסף 1,000 לירות או מאסר נוסף שבעה ימים לכל יום שבו נמשכה העבירה; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים או קנס 200,000 לירות, ובעבירה נמשכת לפי פסקה (1) - קנס נוסף 2,000 לירות או מאסר נוסף כאמור.

(ג) מי שעשה אחת מאלה, דינו מאסר שנה או קנס 50,000 לירות:

(1) הפריע לאדם מוסמך לבצע את סמכויותיו לפי חוק זה או מנע זאת ממנו;

(2) סירב להראות לאדם מוסמך פנקס או תעודה אחרת הנוגעים לחקירה הנערכת לפי חוק זה;

(3) משנדרש למסור ידיעות או להמציא פנקסים או תעודות לפי סעיף 31 או משנחקר לפי סעיף 32 - לא השיב תשובות נכונות ומלאות או לא המציא תעודות נכונות;

(4) עבר על הוראה מהוראות חוק זה שאינה מפורטת בסעיפים קטנים

(א) או (ב).

עיון מדוקדק בסעיף החוק מעלה שלא רק על סעיפים צו הפיקוח המצוינים בו במפורש חל הדין הפלילי, אלא גם, כפי שנאמר בהוראה 39(ב)(ג), חל על:

"עבר על הוראה מהוראות חוק זה שאינה מפורטת בסעיפים קטנים (א) או (ב)".

דהיינו, פלילות החוק חלה גם על מי שעבר על סעיפים 6 ו-7 לצו הפיקוח.

באשר לטענתם הנוספת של הנאשמים לפיה נעשתה בעניינים "אכיפה בררנית", שכן הלקוח שאצלו נמצא הפגם במיכל הגז טען, לכאורה, שהוא רכש אותו מחברת מושליון ולא מהנאשמת 1, הרי שאני סובר שיש לדחות גם טענה זו.

טענת האכיפה הבררנית היא אחד האופנים בה נאשם יכול לטעון לטענה של הגנה מן הצדק. טענת ההגנה מן הצדק מעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, הקובע כי:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

...

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית."

הפסיקה קובעת ומדגישה שאין להעלות טענה של "הגנה מן הצדק" בעלמא אלא אך ורק בנסיבות חריגות בלבד.

במקרה דנן, טוענים הנאשמים שהמאשימה נהגה כלפיו באופן של אכיפה בררנית. בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' איתמר בורוביץ** (ניתן על ידי השופטים מצא, גרוניס ולוי, ביום 31.3.2005) (להלן: "ע"פ בורוביץ") קבע בית המשפט שההכרעה בשאלה אם העמדתם לדין של חלק מהמעורבים בביצוע העבירה הינה בבחינת אכיפה בררנית פסולה תהא לרוב תלויה בבירור השאלה אם הרשות הבחינה בין המעורבים על יסוד שיקולים עניינים או שמא פעלה מתוך שיקול זר או מתוך שרירות גרידא.

בעניין זה נקבע בע"פ 3215/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן על ידי השופט ג'ובראן, ביום 4.8.2008) כי:

"החלטתה של הפרקליטות, כרשות מנהלית, להעמיד אדם לדין אינה יכולה להיעשות בשרירות הלב, ועליה לעמוד במבחנים המקובלים לגבי כל החלטה מנהלית, כגון מבחנים של מטרה כשרה, שיקולים ענייניים, סבירות ועוד ... עם זאת, יש לזכור כי מדובר בהחלטה מורכבת, בעלת שני פנים - הערכת היכולת להוכיח את האישומים כנגד החשוד, והעניין הציבורי שבהעמדתו לדין ... במסגרת אלו על הפרקליטות לשקול שיקולים רבים, תוך הענקת המשקל המתאים לכל שיקול, כך ששקילה עניינית של שני חשודים שענייניהם דומים (אך לא זהים), לא תניב דווקא החלטה זהה. תוצאה זו אינה מהווה בהכרח אכיפה בררנית. כפי שנאמר בעניין זה בע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל ..."הכלל הוא שכל עוד לא הסתבר שאי העמדתם לדין של חלק מן המעורבים בפרשה פלונית

נבעה מתוך שרירות או מתוך שיקולים פסולים, אין באכיפה חלקית כזו אף שהיא פוגעת בעיקרון השוויון כדי להצדיק ביקורת שיפוטית פולשנית בין בדרך של הוראה להעמיד לדין את יתר המעורבים ובין בדרך של השוואת מצבם של המעורבים שהועמדו לדין לאלה שלא הועמדו לדין. "משכך, לשם העלאת טענה בדבר "הגנה מן הצדק", הנשענת על טענה לאכיפה בררנית, יהיה על הטוען להראות, בראש ובראשונה כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין, במובן זה שהוא מצדיק התייחסות דומה בשאלת הגשתו של כתב אישום. בשלב השני יהא על הטוען להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול, בין אם בדמות שרירותיות, התחשבות בשיקולים שאינם מן העניין, או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים ... הנטל להוכיחם, שאיננו פשוט כלל וכלל, מוטל על הנאשם, באשר הפרקליטות, ככל רשות מנהלית, נהנית מהחזקה לפיה פעולותיה נעשות כדין.

מפסק הדין עולה כי על מנת להוכיח טענה בדבר הגנה מן הצדק הנשענת על טענה לאכיפה בררנית, יהיה על הנאשם להראות **בשלב ראשון** כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין, במובן זה שהוא מצדיק התייחסות דומה בשאלת הגשת כתב אישום. **בשלב שני** יהא עליו להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול.

בעניין זה אציין שהפסיקה מבחינה בין אכיפה חלקית לאכיפה בררנית. אף לאחר שהוכח שהמאשימה נקטה באכיפה חלקית לא די בכך כדי לבטל את כתב האישום בטענת הגנה מן הצדק. לכל היותר, ניתן לראות בכתב האישום אכיפה חלקית אך לא פסולה. כפי שכותב כב' השופט זמיר בבג"צ 6396/96 **סימונה זקין נ' ראש עיריית באר שבע** (ניתן על ידי זמיר, שטרסברג-כהן ודורנר, ביום 8.6.99): "אכיפה בררנית ... אינה היפוך של אכיפה מלאה. ... אכיפה חלקית אינה בהכרח אכיפה פסולה. כך גם אכיפה מדגמית. שהרי המדינה אינה יכולה להקצות אלא משאבים מוגבלים לאכיפת החוק ... לכן רק טבעי וראוי הדבר שהמדינה ורשויות אחרות יקבעו לעצמן מדיניות, ובמידת הצורך והאפשר גם הנחיות כתובות, שיקבעו סדר עדיפות לאכיפת החוק. אכן, מדיניות או הנחיות כאלה צריכות לעמוד במבחנים המקובלים לגבי כל החלטה מנהלית, כגון, מבחנים של מטרה כשרה, שיקולים ענייניים, סבירות ועוד. אולם, אם הן עומדות במבחנים אלה, אכיפת החוק על פי מדיניות או הנחיות כאלה אינה אכיפה פסולה. אכיפה כזאת, אף שהיא אכיפה חלקית, אינה אכיפה בררנית ... מהי אכיפה כזאת? אפשר להגדיר אכיפה בררנית בדרכים שונות לצרכים שונים ... אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. דוגמה מובהקת לאכיפה בררנית היא, בדרך כלל, החלטה לאכוף חוק כנגד פלוני, ולא לאכוף את החוק כנגד פלמוני, על בסיס שיקולים של דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות אישית או יריבות פוליטית כנגד פלוני ...".

במקרה דנן לא הוצגו בפניי, בשלב זה, ראיות מהן עולה כי עסקינן באחד המקרים החריגים בהם נקטה המאשימה אכיפה בררנית באופן המוביל לביטולו של כתב האישום.

לאור האמור אני סובר כי יש להותיר את כתב האישום על כנו כפי שהוגש על ידי המאשימה.

